

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 103/04-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2004 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti BASTAV, s. r. o., so sídlom Hrabiny 1057, Tisovec, zastúpenej advokátom JUDr. I. M., Advokátska kancelária, Ž., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Revúca v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 28/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti BASTAV, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. júla 2003 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti BASTAV, s. r. o., so sídlom Hrabiny 1057, Tisovec (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. I. M., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namietala porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Revúca (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. Cb 28/01.

Z obsahu sťažnosti a z priložených písomností vyplynulo, že sťažovateľka sa žalobným návrhom z 20. februára 2001 domáhala na vecne a miestne príslušnom okresnom súde od odporkyne zaplataenia žalovanej sumy z titulu bezdôvodného obohatenia. Okresný súd vo veci vydal 27. marca 2001 platobný rozkaz, proti ktorému 9. mája 2001 podala odporkyňa odpor.

Rozsudkom zo 6. februára 2003 sp. zn. Cb 28/01 konajúci súd čiastočne, a to do výšky 14 224,30 Sk, vyhovel návrhu sťažovateľky. O zostatku žalovanej istiny vrátane celkového príslušenstva má okresný súd konať ďalej. Sťažovateľka namietala, že do podania jej sťažnosti ústavnému súdu ani po uplynutí dvoch rokov a štyroch mesiacov nebola vec právoplatne rozhodnutá napriek tomu, že ona svojím postupom nezaložila príčinu spomaleného postupu súdu. Ďalej dodala, že *„od posledného pojednávania vo veci konanom dňa 6. 2. 2003 neuskutočnil konajúci súd v predmetnej veci nijaký procesne relevantný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty.“*

Sťažovateľka ďalej uviedla, že je súkromným podnikateľom a absencia finančných prostriedkov vzhľadom na výšku zaplateného súdneho poplatku a výšku žalovanej istiny znamená pre ňu z hospodárskeho hľadiska katastrofálne následky.

Sťažovateľka je toho názoru, že nečinnosťou okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. Cb 28/01 došlo k porušeniu jej práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože v danom prípade *„aktívnej činnosti súdu nebránila žiadna zákonná prekážka“*.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd vo veci vydal tento nález:

„Právo sťažovateľa – Bastav, s. r. o. so sídlom Hrabiny č. 1057, 980 61 Tisovec na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom v Revúcej, č. k.: Cb 28/01 vo veci žalobného návrhu sťažovateľa o zaplataenie istiny 55.404,50,- Sk s prísl. porušené bolo.“

Ústavný súd Slovenskej republiky v súlade s čl. 127 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu v Revúcej, č. k.: Cb 28/01 vo veci žalobného návrhu sťažovateľa o zaplatenie istiny 55.404,50,- Sk s prísl. konať.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 100.000,- Sk.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná (...).

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 146/03).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na

ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenejšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (napr. III. ÚS 199/02).

Predmetom sťažnosti je tvrdenie, že okresný súd v napadnutom konaní porušil právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka bližšie neoznačila časové úseky, v ktorých mal byť okresný súd nečinný. Uviedla však, že *„od posledného pojednávania vo veci konanom dňa 6. 2. 2003 neuskutočnil konajúci súd v predmetnej veci nijaký procesne relevantný úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty.“*

Zo zapožičaného spisu okresného súdu sp. zn. Cb 28/01 však vyplýva, že 6. februára 2003 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom súd vyniesol medzitýmny rozsudok, ktorý bol písomne vyhotovený 6. februára 2003 a 3. marca 2003 nadobudol právoplatnosť. Dňa 11. marca 2003 právny zástupca sťažovateľky doručil súdu návrh na doplnenie dokazovania výsluchom troch svedkov. Konajúca sudkyňa nariadila pojednávanie na 30. september 2003, na ktoré sa nedostavili sťažovateľka a ani jej právny zástupca. Keďže sa na pojednávanie dostavili štyria svedkovia, súd nariadil pojednávanie v neprítomnosti sťažovateľky a jej právneho zástupcu. Pojednávanie bolo odročené na 28. október 2003 za účelom doplnenia dokazovania opätovným predvolaním a vypočutím sťažovateľky a ďalšieho svedka. Uznesením č. k. Cb 28/01-170 z 30. septembra 2003 súd uložil sťažovateľke poriadkovú pokutu 2 000 Sk, pretože sa nedostavila na pojednávanie. Dňa 3. októbra 2003 odporkyňa doplnila údaje o svedkoch, ktorých navrhla vypočuť.

Sťažovateľka 15. októbra 2003 podala odvolanie proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty. Dňa 28. októbra 2003 bol v spise zaznamenaný úradný záznam o tom, že právny zástupca sťažovateľky ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na tento deň. Dňa 28. októbra 2003 sa napriek neúčasti sťažovateľky a jej právneho zástupcu uskutočnilo vo veci pojednávanie, na ktorom okresný súd vyniesol rozsudok, ktorý konajúca sudkyňa toho istého dňa aj písomne vyhotovila. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 4. decembra 2003.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 48/03, I. ÚS 154/03). Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovania veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 35/01, III. ÚS 168/03).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka namietala porušenie označených základných práv v občianskom súdnom konaní, ktoré sa týkalo jej majetkovej veci vyplývajúcej z obchodných vzťahov. Nahliadnutím do zapožičaného spisu okresného súdu sp. zn. Cb 28/01 ústavný súd zistil, že napadnuté konanie trvalo cca 36 mesiacov, pričom konajúci sudca nariadil a v podstate aj uskutočnil vo veci 12 pojednávaní. Okresný súd o návrhu sťažovateľky na vydanie platobného rozkazu rozhodol do jedného mesiaca, avšak odporkyňa podala proti vydanému platobnému rozkazu odpor (§ 174 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku). Do dvoch rokov vyniesol súd vo veci medzitémny rozsudok (6. februára 2003) a do troch rokov vydal súd rozhodnutie vo veci samej, ktoré aj nadobudlo právoplatnosť. Je zjavné, že okresný súd od sťažovateľkou namietaného obdobia, teda od 6. februára 2003, vo veci plynulo konal, uskutočnil dve pojednávania (30. septembra 2003 a 28. októbra 2003), na ktorých sa však právny zástupca sťažovateľky ani v jednom prípade nezúčastnil, pričom súd mu uložil aj poriadkovú pokutu vo výške 2 000 Sk.

Postup okresného súdu, ako to vyplýva z chronológie, po období, v ktorom sťažovateľka namietala zbytočné prietahy v konaní, sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné vzhľadom na predmet konania a jeho celkovú dĺžku kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. neprejednanie veci v „primeranej lehote“ v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, berúc do úvahy i to, že správanie sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu už aj vzhľadom na uvedené nemožno považovať za súčinnostné.

Pretože s ohľadom na uvedené skutočnosti neprichádza do úvahy, aby ústavný súd namietaný postup všeobecného súdu mohol po prijatí návrhu na ďalšie konanie kvalifikovať ako porušenie práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd jej návrh odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený.

Keďže priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a prikázanie okresnému súdu, aby vo veci konal, je viazané na výrok ústavného súdu o namietanom porušení označeného základného práva (ktoré však v predmetnej veci vyslovené nebolo), ústavný súd sa preto pri svojom rozhodovaní uvedenými návrhmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2004